

SÀI GÒN 50 NĂM TRƯỚC**Mì, mắm bò-hốc và ca-măm-be**Hồi-ký BÌNH-NGUYỄN LỘC

Thuở còn là học-trò của trường Xách-Lu Lô-Bà ở Tây-Cống, Boòng Xi-Hà-Núc rất khoái ăn mì của Chú Tắc ở Chợ-lớn.

Boòng họ Xi khoái ăn mì và ngõ ai cũng khoái y như Boòng, nên chi mới có cái thông-cáo kỳ-cục nhứt thế-giới, vào cái năm mà vài võ-nhơn ta toan đảo-chánh ông Diệm nhưng chuyện bất-thành chạy sang bên ấy!

Thông-cáo rằng: „Ông .... được chánh-phủ Hoàng-gia Cam-Bú-Địa tiếp-đón nông-hậu và *đãi một tô mì*“.

Thật là thế-gian hi-hữu, không hề có tiền-lệ trong lịch-sử thế-giới cổ-kim, văn-kiến chánh-trị ngoại-giao lại có nói chuyện đớp mì trong đó.

Mì là ám-ảnh của họ Xi cho nên lớn lên, làm chánh chị, chánh em, họ Xi bắt bớ ngay với họ Mao bởi họ Mao có nhiều cán-bộ hỏa-đầu-quân nấu mì num-bò oan.

- Cùng với ông vua ẩm-vị của xứ Cam-Bú-Địa, còn một anh khoái ăn mì Chú Tắc nữa. Anh này cao hai thước tây, y như De Gaulle, học cùng trường với ông vua mì, nhưng anh ta là Tây, và chỉ làm vua trong môn quần-vợt học-sinh mà thôi. Đó là anh Bê-Tra.

Dân Sài-gòn còn nhớ một ông Boòng và một ông Tây tối-tối, nhảy rào đi ăn mì và ca Vọng-cổ hoài-lang:

ĐIỀU XUA:

*Buồn lòng này ta thán
Nhắc đến quê-quán châu mày
Làm sao báo ơn cao, dài*

Thuở ấy, tuy mê mì, nhưng Boòng Xi-Hà-Núc chưa bắt tay với họ Mao, vì họ Mao mới có 15 tuổi. Thế nên Boòng tạm bắt tay với họ Bê, bởi họ Bê là dân của một nước nổi-danh về một thứ mắm thơm mùi mắm bò-hốc. Đó là mắm ca-măm-be.

Sau này có lẽ nhớ người bạn cũ, nên Boòng mới bắt tay với De Gaulle cũng cao 2 thước và cũng thuộc dân-tộc có mắm ca-măm-be.

Nhưng ca-măm-be nhập-cảng vào Sài-gòn bán không được, nên các con buôn thôi nhập-cảng.

- Dân Sài-gòn lại còn nhớ tối-tối, anh họ Bê kéo anh họ Xi đi ăn tạm ca-măm-be lô-canh do chị em xóm Lợ-Pheo sản-xuất.

Kể ra thì Sài Gòn thuở ấy cũng bảnh quá xá. Vua Bảo-Đại được huấn-luyện ở Ba-Lê nhưng vua Xi-Hà-Núc chỉ được huấn-luyện ở Sài Gòn mà thôi.

Đó là một ông vua chiếu nhì.

Nhưng, nếu thế thì thành-phố Sài Gòn lại là lò huấn-luyện vua hạng nhì chớ chẳng chơi, tuy chỉ là lò hạng nhì thôi. Vẫn hơn là không được làm lò ấy lần nào.

Còn cái ông vua quần-vợt trẻ hơn ông vua kia 5, 6 tuổi và học những lớp sau ông ấy, cũng đã làm cho Sài Gòn thom lây cái danh của ông, vì sau đó, ông không là vua trong số học-sinh nữa, mà vua nước Pháp và nhớ đâu như có lần đã vua thế-giới gì ấy.

Bê-Tra lại còn là cầu-tướng túc-cầu nữa, thủ-môn của đội banh trường Xách-Lu. Anh ta đứng đầu gần đưng cây đà ngang của khung gỗ, dang hai tay ra thì tay gần đưng hai cây trụ ở hai bên. Thế nên năm nào tranh vô-địch học-sinh, Xách-Lu và P. Ký cũng vào phi-nan, nhưng P. Ký cứ thua, là tại thuở ấy cả nước Việt-Nam đều chưa ai biết đưng kỹ-thuật đá banh, cứ chơi rơ cá-nhân cho ngoạn-mục, còn tây thì họ đã biết rơ đồng-đội rồi, nhưng phần chánh là nhờ chiến-lược kỳ-dị của họ, họ cứ để cho ta tấn-công cho mệt ngất đi, mà họ không thua, nhờ anh Bê-Tra cao giò, tay vượn, bảo-đảm an-ninh cho địa-phận họ.

Khi ta ngáp gió rồi, họ tấn-công lại là họ ăn chắc một trăm phần trăm.

Bài này là một bài hồi-ký hơi vui nhưng tôi cũng nói đến nước mắt.

Thuở ấy năm nào, sau trận vô-địch học-sinh liên-trường Sài Gòn, một số học-sinh P. Ký cũng khóc. Họ đã khóc cho màu cờ Việt-Nam, vì P. Ký vào phi-nan luôn luôn là đại-diện cho các trường ta.

Những người bạn đã khóc cho màu cờ ấy, về sau rất đông người đã trả nợ máu cho màu cờ, bấy giờ là cờ thật-sự của quốc-gia Việt-Nam.

Chú thích của BBT:

Xách-Lu Lô-Bà: trường Chasseloup Laubat

Boòng Xi-Hà-Núc: hoàng-tử Sihanouk

Bê-Tra: Yvon Petra (08.03.1916 Chợ-lớn – 12.09.1984 Paris), vô-địch giải quần-vợt Wimbledon 1946

Phi-nan: finale: chung-kết

Rơ: jeu: lối chơi

Lô-can: local: ám-chỉ hàng sản-xuất tại địa-phương, cũng có nghĩa là đồ giả

Ca-măm-be: Camembert, tên một loại phó-mát nổi tiếng nhờ cái mùi „mắm“ đặc-biệt.